

Sygn. akt I CSK 849/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku J. T.
przy uczestnictwie Z. D. i M. H. o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z dnia 29 maja 2014 r., sygn. akt V Ca 12/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki
postępowania Z.D. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł
tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Leżajsku, w sprawie z wniosku J.T. o stwierdzenie nabycia spadku po M. H., postanowieniem z dnia 6 września 2012r. stwierdził, że spadek po M. H. zmarłej 29 grudnia 2011 r. w . na podstawie ustawy nabyli: mąż M. H. w 1/2 części oraz siostra Z. D. w 1/2 części.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 29 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił apelację wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy uznał za miarodajny dowód opinię Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Profesora Jana Sehna w Krakowie zawierającą analizę całości dokumentacji lekarskiej dostępnej w aktach sprawy, prowadzącą do wniosku, że spadkodawczyni M. H. w chwili sporządzania w dniu 30 kwietnia 2010 r. testamentu notarialnego, powołującego do całości spadku wnioskodawcę, znajdowała się w stanie zdrowia wykluczającym możliwość świadomego i swobodnego podejmowania decyzji i wyrażania woli. Z takim wnioskiem koresponduje część zeznań świadków. Sąd Okręgowy wskazał ponadto, że opinia Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie jest drugą opinią w sprawie i potwierdza jednoznaczną opinię biegłego wydaną w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 945 § 1 pkt. 1 k.c., art. 286 k.p.c. i art. 290 k.p.c. art. 233 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 233 k.p.c. i art. 227 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego

badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Uczestnicy oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Jako przepis wymagający wykładni wskazał art. 290 § 1 i 2 k.p.c., dostrzegając potrzebę wyjaśnienia, kto imiennie powinien podpisać taką opinię, by mogła stanowić dowód z opinii instytutu. Sam jednak wskazuje, że problem ten został już omówiony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 r. (I CSK 115/11, biul. SN 2012/2/12), ze wskazaniem, że opinię powinien podpisać dyrektor instytutu. Postanowienie to wyraża pogląd ustabilizowany od dawna o czym świadczy powołane w tym rozstrzygnięciu wcześniejsze orzecznictwo (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1965 r. II PR 321/65, OSNCP 1966/5/84), z dnia 3 maja 1967 r. II PR 120/65, OSNCP 1967/10/189, z dnia 19 lipca 2001 r. II UKN 487/00, OSNP 2003/9/230, z dnia 10 sierpnia 2007 r. II CSK 228/07 i z dnia 12 grudnia 2008 r. II CSK 387/08, niepubl.). Nie jest to więc przypis wymagający dalszych działań interpretacyjnych.

Zdaniem wnioskodawcy niezbędna jest także interpretacja art. 945 § 1 pkt 1 k.c. przez wyjaśnienie czy choroba psychiczna jaką jest zdiagnozowana u spadkodawczyni schizofrenia wyłącza zarówno świadome podjęcie decyzji jak i swobodę jej podjęcia, oraz czy w takim wypadku przesądza opinia psychiatrów, czy też sąd zobowiązany jest do przeprowadzenia oceny opinii w zestawieniu z innymi dowodami w sprawie. Ocena wpływu schizofrenii na rozeznanie i swobodę podejmowania decyzji przez chorego nie należy do kwestii prawnych lecz do zagadnień faktycznych z zakresu medycyny, więc nie może być przedmiotem wykładni prawa, natomiast zakres obowiązków sądu w rekonstruowaniu okoliczności faktycznych na podstawie swobodnej oceny dowodów wynika wprost z art. 233 k.p.c. i został już wielokrotnie wyjaśniony, w tym sprecyzowane zostały kryteria oceny opinii biegłych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64).

Skargi nie można było również uznać za oczywiście uzasadnioną. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawrzeć wyodrębniony wywód prawny wskazujący w czym wyraża się „oczywistość” naruszenia prawa (postanowienie SN z dnia 5 września 2008 r., sygn. akt I CZ 64/08, niepubl.; postanowienie SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 37/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2001 r., sygn. akt IV CZ 200/01, nie publ.). Tego rodzaju argumentów, przekonujących z narzucającą się siłą, że skarga rokuje duże szanse na jej uwzględnienie, wnioskodawca nie przytoczył. Powoływane przez niego braki formalne dowodu z opinii instytutu nie mogą być skuteczne skoro wnioskodawca nie zgłosił stosownych zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c., a przy tym, na co zwraca uwagę uczestniczka – opinia jest prawidłowo podpisana (k. 181 akt).

Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek przesądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i 2, § 9 pkt 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

